

Elektrarna Kosovo I je začela obratovati

Na velikem slavlju je govoril Slobodan Penzić

PRISTINA, 18. novembra. (Tanjug). Ob 18. obletnici osvoboditve glavnega mesta Kosova in Metohije in ob otvoritvi prve faze kombinata za predelavo in eksploatacijo kosovskega lignita je bil danes v Pristini na trgu Bratstva in enotnosti velik miting. Govor predsednika IS LR Srbije Slobodana Penzića je poslušalo okrog 40.000 ljudi.

Kosovski premogovni bazen ima 6,5 milijarde ton lignita, in sicer na površini 105 kvadratnih kilometrov. V okviru prve faze so odprli površinski kop z letno zmogljivostjo milijon ton premoga, zgradili ustrezno separacijo, termoelektrarno »Kosovo I« z 65 MW ter akumulacijsko jezero. Termoelektrarna bo proizvajala 630 milijonov kilovatnih ur električne energije letno, odnosa milijon kilovatov dnevno. Za gradnjo objektov prve faze so porabili 19 milijard dinarjev. Graje pa že objekte druge faze — novi površinski odkop z 2.200.000 ton lignitnega letnega odkopa, rove separacije, sušilnice in termoelektrarno »Kosovo II« s 125 MW. Pripravlja se tudi na tretjo fazo kombinata, v okviru katere je predviden tretji površinski odkop lignita s 6,5 milijonov ton letnega odkopa, termoelektrarna »Kosovo III« z 250 MW, nova sušilnica in naprava za gazifikacijo premoga.

Naša skupnost, tako federacija kot tudi republika, je odvisna v povojni izgradnji velikih sredstev za razvoj nerazvitih področij. Je dejal v svojem govoru Slobodan Penzić. Od leta 1957 se je znatno povečal obseg investicijskih vlaganj tudi v Kosovu in Metohiji. Skupna vlaganja v osnovne sklade presegajo 160 milijard dinarjev, povprečni letni porabi proizvodnje pa je skoraj 9 odstotkov. Od leta 1947 do danes se je skupna proizvodnja podvojila, industrija pa povečala za 3,5-krat. Fray tako se je spremenila struktura prebivalstva. Nekmetijsko prebivalstvo je 3,5-krat številnejše kot leta 1948. Število zaposlenih v družbenem sektorju pa se je v zadnjih letih povečalo za 2,5-krat.

Od 1957 do 1961 je bilo v Kosovu in Metohiji investiranih v kmetijstvo več kot 23 milijard dinarjev. Družbeni sektor v kmetijstvu obsega sedaj okrog 43.000 ha, od katerih je okrog 24.000 hektarov novopridelanih površin. Zgrajena sta dva večja sistema za namakanje, trije pa so v gradnji. Vsi skupaj bodo namakali okrog 14.000 ha površin.

Pred vojno je bilo na Kosmetu okrog 85 odst. ne-pismenih prebivalstva. Bil je le 290 osnovnih šol, pouk pa je bil samo v srbskimi. Šole je obiskovalo 32.000 učencev, to je le 30 odstotkov otrok teh krajev. Sedaj je v kosovsko-metohijski oblasti okrog 420 osnovnih, 65 srednjih ter 8 višjih šol in fakultet. Šola se 184.872 učencev v osnovnih in srednjih šolah ter 3418 rednih in izrednih študentov. Število prosvetnih delavcev se je zvišalo na 5490. Zato so iluzorni poskusi

Kitajci prebili indijske črte

PRESKRBA IZ ZRAKA — Indijska vojaška letala odmetavajo nad zasneženimi gorami s padali hrano, orožje in municijo za čete v prvi bojni vrsti. Desna slika kaže indijske vojake, ki zbirajo s padali prispelo pošiljko. Foto AP

Indijci so se umaknili iz Valonga

NEW DELHI, 18. novembra. — Kitajske enote so se prebile skozi glavne indijske obrambne linije na skrajnem vzhodu Himalaje in napadajo dvojne osrednjih položajev indijske obrambe na meji s Kitajsko.

Kakor poročajo tuje agencije, je predstavnik indijskega obrambnega ministrstva danes sporočil, da so kitajske enote zavzele mesto Valong in napredovale okrog 25 km vzdolž reke Luit, ki teče proti Asamu. Valong, ki leži v bližini meje z Burmo, na skrajnem vzhodu severovzhodne indijske meje, ima velik strateški pomen. Uradni indijski predstavnik je včeraj izjavil, da lahko kitajske enote, če obvladajo to mesto, dobijo prevladujoče pozicije na vsem sektorju.

V napadu na Valong je sodelovalo okrog 20.000 kitajskih vojakov, ki so po izjavi indijskega predstavnika, ne glede na težke izgube, napadali v valovih ob podpori topništva in težkih metalcev min. Naše enote, je dejal, so se kitajcem silno upirale, preden so se v petek ponovi morale umakniti južno od Valonga. Pojasnil je, da so

bile indijske enote v mestu oskrbovane iz zraka, ko je kitajska artiljerija začela obstreljevati letališče, se je položaj spremenil v korist napadalcev.

Predstavnik indijskega obrambnega ministrstva je izjavil, da so kitajske enote začele splošno ofenzivo tudi na sektorju, približno 500 km zapadno od Valonga.

Ekonomske koristi razorožitve

V ekonomskem in finančnem odboru Generalne skupščine se je začela razprava o posledicah popolne razorožitve na svetu

NEW YORK, 18. novembra. (Tanjug). V ekonomskem in finančnem odboru Generalne skupščine OZN se je začela razprava na nevsakdanjo, pa zelo pomembno in aktualno temo: ekonomski in socialne posledice popolne razorožitve na svetu.

Generalni sekretar OZN U Tant je podrobno poročal o obdelavi tega problema, katere avtorji so strokovnjaki iz vrste držav, članic svetovne organizacije. To poročilo je bilo sestavljeno na podlagi odgovorov 17 vlad, med njimi tudi jugoslovanske, ter stališče šestih mednarodnih organizacij, ki so odgovorile na anketo generalnega sekretarja U Tanta.

Poročilo poudarja, da dosega vojni stroški danes 8 do 9% celotne vrednosti letne proizvodnje na svetu. Ocenjujejo, da je na svetu pod orožjem kakih 20 milijonov oseb, da pa armade, njihova oboro-

žitev in njihove službe zaposlujejo še okrog 50 milijonov oseb. V najrazvitejših državah dosega sredstva, uporabljenega za vojaške potrebe, okrog 10% nacionalne proizvodnje, v državah, ki se razvijajo, pa okrog 4%.

Pomembne so ocene, ki govorijo o tem, kako bi lahko z razorožitvijo osvobodjene kapacitete koristile na drugih področjih dela. Do leta 1970 bi bruto nacionalni dohodek sveta lahko narasel za 50% v primerjavi z letom 1960.

Poročilo nadalje posreduje sliko današnjega sveta. Do nedavnega je 80% svetovnega prebivalstva živelo na vasi,

rambnega ministrstva je bilo na indijski strani od 20. oktobra do pred dvema dnevmi 1963 ubitih ali pogrešanih vojakov, v bolnišnicah pa je 155 ranjenih borec.

Zadnje čase so Kitajci po mnenju tega predstavnika dobili nove okrepitve. Dosele so imeli v Tibetu 13 ali 14 divizij, sedaj pa jih imajo po dosegljih ocenah 15 ali 16.

Romunski parlamentarci v Opatiji

Ljubljana, 18. nov. (Tanjug). Po enodnevnem bivanju v glavni mestu Slovenije so člani parlamentarne delegacije Velike narodne skupščine Romunije, ki jo vodi podpredsednik parlamenta, akademik in univerzitetni profesor Stefan Nicolau, odpotovali jutraj v Postojno.

Po ogledu Postojnske jame so se odpravili naprej proti Opatiji, kamor so prispeli danes popoldne.

Spet poziv iz Pekinga Sukarno bo posredoval?

PEKING, 18. nov. (Reuter). Diplomatski krogi v Pekingju izjavljajo, da je predsednik kitajske vlade Ču En Laj ponovno apeliral na voditelje azijskih in afriških držav, naj vplivajo na Indijo, da bi na podlagi kitajskih predlogov prenehali obmejni boji.

Kopije Ču En Lajevga pisma, ki obsega čez 20 strani, so bile po vseh iz teh krogov izročene včeraj šefom diplomatskih misij afriških in azijskih držav. Obešeni krogi trdijo, da sta poseben pismni imenjal kitajski premier in ganski predsednik Nkrumah.

Te dni so bili v Pekingju kitajski veleposlaniki in mnogi državni predstavniki posvetovali s svojo vlado se pripravljajo na ponoven odhod. Kitajsko zunanje ministrstvo o teh posvetovanjih ni hotelo dati nobenega obvestila. Opozvali menijo, da so se kitajski diplomati seznanili s najnovejšimi stališči vlade do indijsko-kitajskih obmejnih sporov in do drugih mednarodnih problemov, ki zanimajo Kitajsko.

Tokio, 18. nov. Kot poroča AP, je indonezijski zunanji minister dr. Subandrio prišel sinoči v Tokio, kjer se bo sešel s predsednikom Sukarnom, ki je tu na odhodu.

Kot se je zvedelo, nosi dr. Subandrio s seboj pismo kitajskega premiera Ču En Laj, o katerem menijo, da govori o indijsko-kitajskem sporu.

Pred odhodom iz Džakarte je indonezijski zunanji minister izjavil novinarjem, da optimizem glede izgladitve kitajsko-indonezijskega spora ni neupravičen.

Po nekaterih domnevah iz Džakarte poskuša sedaj predsednik Sukarno posredovati v tem sporu. Podobno potrjuje tudi poročilo agencije MEN iz Kaira, po katerem bo predsednik Sukarno prekinil svoj dopust za potovanje v Peking in morebiti tudi v New Delhi, če prva postaja njegove poti ne bi dala zadovoljivih rezultatov.

SANA, 18. novembra. Radijski postaji v Meku in Ammanu sta sinoči ponovili sporočila, baje iz štaba nekdanjega imama el Badra, da se imamo vse bore proti republikancem 24 km od Sane ter da je vsak trenutek pričakovati predajo mesta Sade, ležečega ob saudijski meji.

Zadnje poročilo republikanskega poveljstva o hudih bojih vzdolž meje s Saudsko Arabijo je bilo objavljeno včeraj. Podpredsednik Baidani pa je sinoči ponovno opomnil Saudsko Arabijo in Jordanijo. Dejal je, da je jemensko letalstvo pripravljeno ter da bo napadalo objekte v teh državah, brž ko se bodo na jemenskem nebu prikazala prva sovražna letala. Po poročilu radia Sane je el Baidani izjavil, da sporoča ta opomin zato, ker še ni dokončno ugotovljeno, če sta se kralja Sauda in Arabije in Jordanije končno odredila napadu na Jemen iz zraka. Vse dotlej, je dejal, bo do naše letalske sile in vsa republika v pripravljenosti za oster protinapad na saudijska in jordska letališča ter strateške cilje.

Jemenska vlada je na sinočnjem zasedanju sprejela nekaj resolucij, ki zahtevajo notranjo ureditev in gospodarski razvoj države. Vlada je sklenila, da pošlje v Kairo delegacijo s kmetijskim ministrom Ganijem Matarom na čelu, da bi leta proučila način uporabe posojila, ki ga je Jemenu nedavno dala ZAR. Končno so pot-

A. Rapacki na poti v Jugoslavijo

Poljski tisk: Prispevek k zbliznanju

VARSAVA, 18. nov. (Tanjug). Zunanji minister LR POLJSKE Adam Rapacki je danes s soprogom odpotoval iz Varšave na uradni obisk v Jugoslavijo.

V Jugoslaviji se bo minister Rapacki pogovarjal z državnim sekretarjem za zunanje zadeve Kočo Popovićem o vprašanjih, ki zanimajo obe državi. Rapacki bo v Jugoslaviji od 19. do 24. novembra. Skupaj z njim so odpotovali tudi generalni direktor ministrstva za zunanje zadeve veleposlanik Maria Wiarna, direktor oddelka za zunanje zadeve, član kolegijskega veleposlanika Henryja Bierecki, načelnik oddelka za Balkan Zygmund Pietruszynski in načelnik oddelka za tisk v oddelku istega ministrstva Jerzy Ros.

V Beograd je odpotoval tudi jugoslovanski veleposlanik na Poljskem dr. Franc Hočevar s soprogom.

Današnji poljski tisk obširno komentira obisk ministra Adama Rapackega v Jugoslaviji. »Tribuna Ludue mima drugega poudarja, da bo ta obisk mnov prispevek k čedalje tesnejšemu jugoslovansko-poljskemu prijateljstvu in sodelovanju obeh držav. To prijateljstvo in sodelovanje pa po mnenju komentatorja izvirata iz dejstva, da se Poljska in Jugoslavija v svoji praktični dejavnosti ravnamo po idejah miru in socializma in da so pogledi obeh držav na najpomembnejša mednarodna vprašanja podobni, čisto istovestni. Tako je tudi obisk Rapackega v Beogradu, zaključuje list, in izmenjava pogledov z jugoslovanskimi voditelji povsem prirodna zadeva, ki izvira iz bistva prijateljskih odnosov med Poljsko in Jugoslavijo, razgovori pa bodo prispevali k še boljšnemu razumevanju in zbliznavanju

PO KATASTROFALNIH POPLAVAH V MAKEDONIJI

Najhuje v Skopju in Ohridu

Nevarnost epidemij

SKOPJE, 18. novembra. — (Tanjug). V vseh mestih Makedonije, ki jih je prizadela poplava, se ob naporih prebivalstva, pripadnikov Jugoslovanske ljudske armade, ljudske milice in gasilskih društev stanje normalizira. V glavnem mestu Makedonije se je razen v nekaterih področjih ob Vardarju, ki so bila najhuje prizadeta, življenje popolnoma normaliziralo. Središče mesta je bilo danes podobno gradbišču. Tisoči mladincev meščanov, delavcev in uslužbencev, pripadnikov JLA in drugih čistili porušene in poplavljenе hiše, ulice, skladišča in kleti, od koder so odnašali naplavljenno blato. Računajo, da bo pretežni del mesta dobil nočjo elektriko. Mestna telefonska mreža še ne dela, telefonska zveza s ostalimi mesti v Makedoniji pa deluje normalno.

Prav tako se normalizira življenje tudi v Ohridu, ki je bilo razen Skopja in Kiševa najbolj prizadeto. Vsi prebivalci mesta so danes čistili okrog 500 poplavljenih hiš. Nekaj ekip je usposabljal poplavljenno cesto med Ohridom in Debrovom.

Po zadnjih vesteh se življenje normalizira tudi v bitolskem in tetovskem okraju, kjer so poplave prav tako povzročile veliko materialno škodo. Negotovo je še stanje v Djevdeli in Demir Kapliji, kjer je nivo Vardarja še vedno nad normalno. Ohrid, Kišovo in Makedonski Brod so zaprosili danes opoldne za serum za cepljenje proti nalezljivim boleznim. Ker so poti slabe, so poslali serum s helikopterjem. Masovno cepljenje proti trebušnemu tifusu in drugim nalezljivim boleznim se vrši danes tudi v ostalih poplavljenih mestih v Makedoniji.

Strauss bo le odstopil?

Kriza zaradi afere »Spiegel« pred vrhuncem

BONN, 18. novembra. (Reuter). Poskusi zahodnonemškega kanclerja Adenauerja, da bi razrešil krizo v koalicijskih odnosih s Svobodno demokratsko stranko, ki jo je izvajala aretacija urednika časopisa »Spiegel«, so se sinoči zaključili brez rezultatov.

Po večeršnjih pogovorih med predstavniki Krščansko-demokratske unije in Svobodne demokratske stranke je vodja svobodnih demokratov Erich Mende izjavil, da razprava ni prinesla nič novega in da ostaja položaj nespremenjen. Dodal je še, da bo o teh pogovorih poročal na sestanku vodstva stranke

POPLAVLJENO SKOPJE — Kamioni Jugoslovanske armade na poti v ogroženi del mesta ob Vardarju, odkoder so evakuirali prebivalce poplavljenih hiš. Fotoservis Borbe

Nad 3000 ljudi brez doma

SKOPJE, 18. novembra (Tanjug). — Skopje se je danes prebudilo kot mesto, v katerem teče življenje normalno, vsaj glede preskrbe s kruhom, vodo in drugimi življenjskimi potrebščinami. Le številne porušene hiše, ulice polne blata in druge nesane nesnoge, kleti in dvorišča polni vode ter porušeni stolpi so neme priče nesreče, ki je povzročila vodna stihija. Radovedni meščani so šele danes mogli videti korito Vardarja, v katerem je še mnogo vode ter si ogledati porušeni most pri gledališču in železniški most. Ljudje se zbirajo pred porušeni zgradbami, ki jih je po nepotrjenih vesteh okrog 800. Izpod ruševin skušajo izveči vsaj tisto, kar se da rešiti.

Več kot 3000 prebivalcev, ki so ostali brez doma, so namestili začasno po hotelih, počitniških domovih, v novo zgrajenih stavbah v naselju »Karpov II«. Se večje število prizadetih meščanov pa se je naselilo pri sorodnikih in prijateljih.

Zalosten je pogled na prazna izložena okna v središču mesta, ki so bila še pred dvema dnevmi polna.

V Skopju so ustanovili več komitetov, ki še dva dneva ugotavljajo škodo. Dokončnih podatkov še ni, računajo pa, da je škoda za okrog 10 milijard dinarjev. Uničen ni samo material, temveč tudi razni komunalni objekti, posebno kanalizacija ter vodovod in električno omrežje. Kmetijsko poselstvo »Ostrov«, ki je preskrbovalo mesto s svojimi proizvodi, je popolnoma uničeno. Ostale so samo krave, ki so jih pravdočasno rešili. Voda je povzročila veliko škodo med drugim v živalskem vrtnu. Gledališka hiša, ki je polna vode, je morala prekiniti delo za več kot teden dni.

Namesto majhnih avtomobilov je mogoče videti na skopskih ulicah danes le avtomobile cisterne, ki vozijo pitno vodo v dele mesta, kjer je voda okužena. Črpalke črpajo ogromne količine vode

●●●●● Nadaljevanje na zadnji strani

●●●●● Nadaljevanje na zadnji strani

POPLAVLJENO SKOPJE — Porušena hiša in poplavljeni travniki na periferiji mesta. Fotoservis Borbe

London:

POSPEŠENA NAROČILA

Britanski obrambni minister je izrazil mnenje, da Zahodna Nemčija ne bo odstopila od sporazuma, da v Veliki Britaniji v naslednjih dveh letih kupi vojno opremo v vrednosti 100 milijonov funtov šterlingov. Nemčija se ji pospešiti svoja naročila, je pristavil minister po vrnitvi iz Bonn, kjer se je pogovarjal z zahodnonemskim obrambnim ministrom Straussom.

Monte Carlo:

DAVČNI SPOR

Oktoberja so bila pretrgana pogajanja med Francijo in kneževino Monako o problemu davkov in taks. Francija je namreč zahtevala, naj Monako plačuje davke, ker so nekateri francoske korporacije, in privatan podjetja nezakonito izvažala ojačave v tej kneževini. Monako je poudaril pravico do neodvisne davčne politike, na kar je Francija odgovorila z gospodarskim pritiskom. Razgovori bodo spet konec meseca.

Vientian:

ODKLONITEV KANADSKE ZAHTEVE

Mednarodna komisija za nadzorovanje premirja je sklenila, da ne bo proučevala zahteve Kanade, naj se ugotovi natančnost poročila o enotah DR Vietnam v Laosu. Predsednik komisije je dejal, da bo leta naprej proučevala poročila in zahteve, s katerimi se je načelno strinjala nacionalna komisija Laosa za izvedbo ženevskih sporazumov.

Moskva:

DAN TOPNIŠTVA

V Moskvi so včeraj proslavili dan sovjetskega topništva. V povelju, katero je izdal minister oboroženosti ZSSR maršal Malinovski, je poudarjeno, da si sovjetska vlada prizadeva storiti vse za ohranitev miru med narodi ter za to, da se človeštvo izogne strahotam jedrske vojne. Sporočilo tudi, da so glede na kulturno krizo ustvarjeni pogoji za mirno rešitev pomembnih mednarodnih vprašanj.

DELEGACIJA SLOVENSKE SINDIKATOV je odpotovala, kakor smo že poročali, na povabilo ukrajinskih sindikatov v Sovjetsko zvezo. Na sliki, posneti ob slovesu delegacije na ljubljanski železniški postaji, so od desne proti levi Marjan Jenko, Leopold Kresc ter Stane Kavčič s sinom in soprogom. Foto: Svabič

●●●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Neposredno upravljanje - največja spodbuda

Neodtujljiva pravica vsakega delavca delovnega človeka, da lahko direktno soupravlja s svojim in skupnim delom in njegovimi sadovi, je pravica, ki novo ustavo zahteva. Ta pravica je edinstvena v ustavnih načelih in nalaga družbenopolitičnim organizacijam odgovorno nalogo: pospešiti razvoj norm o direktnem materialnem odločanju občanov, kadar gre za ustvarjanje ali trošenje dobrin in dohodkov, ki so ga pomagali ustvariti.

Ta pravica, ki organsko raste iz celotnega našega družbenega sistema, je logičen pravni izraz razvoja pojmovanja našega delavskega in družbenega upravljanja; upravljanje ni domena izbranec, pot do upravljanja je odprta vsakomur, upravljanje je lahko le materialna narava in le direktno upravljanje mobilizira ljudi za urejanje skupnih problemov.

Ekonomске enote imajo že »domovinsko« pravico

Taka načela nujno spreminjajo klasično organizacijo v naših podjetjih. Analitična razčlenitev proizvodnje, ki je naša organizacijska izraz v gospodarstvu, po ekonomskih enotah, postaja dejstvo, pred katerim morajo kloniti tudi najbolj trdovratni skeptiki. Načela centralističnega upravljanja v proizvodnji ne morejo več zagotoviti take učinkovitosti, kot jo lahko zagotovi obča skrb vseh delavcev, organiziranih v ekonomskih enotah, in podpira s temeljitim sistemom strokovnih služb. Temu dejstvu se danes prilagajajo organizacije strokovnih služb v podjetju tako, da se iz neodvisnega voditelja proizvodnje vse bolj spreminjajo v strokovnega sodelavca; službe prehajajo iz nadrejenega v enakopraven položaj soustvarjalcev in soupravljalcev. Tako izginja razloček med delavci — organizatorji in delavci — izvajalci, izginja klasični razloček med umskim in fizičnim delom, materialno upravljanje pa postaja delo, ki bo razširjeno in temeljito.

Dohodkovni sistem, ki s svojimi načeli delitve omogoča tak proces, je podlaga našega upravljanja, vendar pa moramo ugotoviti, da se ni dodelal. Se vedno je razširjena reprodukcija podjetij, kar močno vpliva na toge administrativne vzete; upravljanje z njo je zato čisto še deloma administrativno. Bančno kreditni sistem novega tipa kaže šele prve oblike svoje bodoče vloge in delovanja. Interni pravni normativ gospodarstvenih organizacij kaže začetki. Naša fiskalna in finančna politika vse bolj pridobiva samoupravljalni; prometni davek in nekateri drugi variabilni elementi finančne politike postajajo

Neposredno upravljanje tudi v komunah

V komunalnem življenju teče akcija za izdelavo statuta za leto dni. Proces ustvarjanja mehanizma komunalne demokracije je izredno težaven. S tem, da sodelujejo pri sestavi takega statuta, lahko spoznamo, kako težavna je graditev dobre metodike direktnega sodelovanja občanov pri formiranju materialnih odnosov v komunah.

Vendar postaja čedalje jasnejše, da mora direktno materialno sodelovanje občanov pri gospodarstvu s komunalnim premoženjem postati vsak čas dosegljiva pravica vsakega občana. Komunalni statuti morajo to pravico pravno učinkovito zagotoviti, če nečisto ostati zgolj deklarativni akt. Dosedanje oblike posrednega upravljanja s tem premoženjem (upravni odbori skladov ip.) so bili prvi znaničili in prva stopnica tega razvoja. Zdal pa se lahko ugotavljamo, da tak sistem ne zadošča več. Dober del materialnega premoženja komune lahko preide v neposredno upravljanje po skupni volji državljanov, občanov, zainteresiranih občanov in po njihovih organizacijah (stanovanjske skupnosti, šol-

ski odbori itd.) Direktno sodelovanje občanov v gospodarstvu, ki je po svoji funkcionalnosti vezan na celotno komunno, pa je treba učinkovito zagotoviti. Le tako bodo občani res upravljalci ne pa upravljalci po svojih predstavnikih in komunalnem aparatu.

Ob pregledovanju nekaterih statutarov slovenskih komun, zlasti zbirajo v oči nekateri ekstrimi.

So komunne, ki jamčijo, da bo dobil stanovanje občan, ki je nekaj let zaposlen na teritoriju teh komun. Če je to gospodarsko preračunano in utemeljeno, je idealna oblika garancije neke pravice občanu, in to življenjsko važna pravica. Toda če komunne ni sposobna s normalnim gospodarskim naporom materialno zagotoviti take pravice, potem je bolje, da je ne razglasa.

So komunne, ki so v osnutku statuta previdno izločile vsa materialna jamstva za direktno sodelovanje občanov. Ne predvidevajo niti resne javnega gospodarstva s komunalnim premoženjem, kaj šele direktno sodelovanje občanov. Osnutki takih komunalnih statutarov so formalni, brezkrvni in običajno bolj podobni poslovnim ljudskim odločbam kot pa ustanovni listini komunje. Občani so za take statute nezainteresirani.

Ob skrajnosti sta škodljivi. Ena s prevelikimi obljubami vara občane, za izpolnitev takih obljub pa anarhistično angažira komunno premoženje, druga pa degradira občane v državljanje z manjšimi pravicami in zapira krog upravljanja.

Problemov, ki objektivno vplivajo na razvoj materialnega upravljanja, je precej. Od uspešne in temeljite rešitve teh problemov je odvisen nadaljnji razvoj naše socialistične demokracije, in v tej smeri morajo delati politične organizacije. Sistem samoupravljanja se je pri nas tako zakoreninil, da ne potrebuje več nikake politične agitacije, vsako podaljševanje starih metod politične agitacije pa zbujajo odpor in brezbrižnost. Zato morajo politične organizacije razvijati strokovno delo, ki naj občanom omogoči zgraditev takega mehanizma, v katerem bo lahko direktno materialno sodelovali pri ustvarjanju in delitvi narodnega dohodka.

Občani zdaj niso več zadovoljni samo z obrazložitvami. Hočejo upravljati, ne pa biti upravljani z obrazložitvami. Želijo si žive strokovne polemike o problemih in nato materialnega sodelovanja. Politične organizacije pa so jim dolžne zagotoviti, in na teh problemih mora temeljiti vsa politična delo in perspektiva. Le tako bomo lahko ustvarili pravičnejše državljanstvo do sodelovanja v celoti uresničili.

Dipl. ekon. Marko Kamenšek

Tekoči trak za izdelavo elektromotorjev v tovarni »Rade Končar« v Zagrebu.

INTERVJU Z DIREKTORJEM ELEKTROKOVINE INŽ. DUŠANOM ZAVADLAVOM

Izvoz in nova serija elektromotorjev

Direktorju podjetja »Elektrokovina« inž. Dušan Zavادلav smo postavili nekaj vprašanj, ki zadevajo izvoz in njegove neizkoriščene možnosti ter perspektive v letu 1963, proizvodnje novih serij elektromotorjev in nekatere druge probleme podjetja.

Kako kaže letošnji izvoz?

Do konca leta bomo izvozili v Holandijo, Zahodno Nemčijo, Turčijo, Egipt, Perzijo, Pakistan in še v 11 drugih držav za okrog 750.000 dolarjev svojih izdelkov, med katerimi prevladujejo elektromotorji. To pomeni, da bo naš

izvoz letos za 2,5 krat večji kot v letu 1961.

All ste izkoristili že vse možnosti v izvozu?

Doslej se nismo izkoristili vseh možnosti za izvoz ter zaradi tega prav sedaj intenzivno obdelujemo nekatera nova tržišča v zahodni Evropi, Afriki in na Bliskovnem Vzhodu. Pri tem pa moram opozoriti, da izvoz naših artiklov zahteva dolgotrajno obdelavo tržišča, saj moramo doseči renome v hudi konkurenčni borbi s svetovno znanimi tvrdkami. V letu 1963 računamo, da bomo izvozili za nad 1 milijon dolarjev izdelkov.

Kaj ovira še večji izvoz?

Glavni problem v zvezi s širšim izvozom bodo razpoložljive kapacitete podjetja pri proizvodnji elektromotorjev. Zato si prizadevamo, da bi te kapacitete povečali, saj so v prihodnjih letih lepe perspektive za povečanje izvoza. Pristojni čimtelji so nam že zagotovili vsi pomoči glede sredstev za povečanje kapacitet pri proizvodnji elektromotorjev.

Imate kakšne novice v proizvodnji, ki so posebej zanimive za izvoz?

Predvidevamo proizvodnjo popolnoma nove serije elektromotorjev, ki kon-

strukturno ustrezajo mednarodnim standardom I. E. C. (International Electrical Commission), s čimer nam je še bolj zagotovljen prodor na tuja tržišča. Motorji te serije so namreč zamenljivi z motorji ostalih proizvajalcev, ki se držijo enakih norm. V letu 1962 smo že osvojili in celo izvozili nekatere tipe iz te serije. Imamo že prva obvestila, da so novi elektromotorji v Zahodni Nemčiji in na Nizozemskem obnesli. Zato bomo začeli delo v tej smeri nadaljevati in storili vse za nadaljnje povečanje našega izvoza. M. Kos

Ribiške barke namesto hotelov

Trije hoteli v Zadru in pod Velebitom ne zaslužijo več, zato jih bodo razstavili in jih bodo preoblikovali v ribiške barke. V območju, ki obkrožajo ta del jadranskega nasproja, v Reko, Splitom, Makarsko in Dubrovniku, ki razpolagajo z dokaj velikimi kapacitetami, zadrski okraj nima takšnih možnosti. Zato so se domačini pred nekaj leti preusmerili na novo obliko turizma. Od leta 1959 so začeli Zadrščani namesto hotelskih sob ponujati turistom majhne običajne ribiške ladje, s katerimi ljudje turisti mimo otokov in čudovitih Kornatov ter ribarstva, se kopajo in pristajajo, kjer jih je volja. Na ladji se hranijo in tudi spe. Ideja se je vsakekor izplačala. Letošnja sezona je na primer 18 ribiških barc z nekako 200 ležišči nezadovoljno prevečalo turistično zmožnost jadranske obale, še zlasti med Zadrom in Reko in Zadrom in Dubrovnikom. Zadrščani so zaslužili 50.000 dolarjev, kar je nedvomno pomembna vzpodbuda za nadaljnji razvoj turizma na tem področju.

S tem načinom pa niso zadovoljni samo domačini, marveč tudi turisti, zlasti tujci. Novo obliko turizma bi bilo mogoče zelo razširiti, zakaj ob naši obali je nekako 2700 ribiških ladij, ki niso delo izkoriščene v ribištvu. Če bi jih ribiči preoblikovali za turistično-ribiške križarjave med sezono, pozimi pa vključili v intenzivni ribolov, bi lahko zaslužili dokaj več kot zdaj.

Računajo, da bi za preureditev ribiških barc potrebovali približno 3 milijarde dinarjev. S tem denarjem bi dobili nekako 13.000 ležišč na ladjah, s katerimi bi samo v eni sezoni iztržili okrog 3 milijarde dinarjev bruto dohodka. Gradnja hotelov je vsekar neprimerno dražja. Tako bi na primer bilo treba za 13.000 novih ležišč investirati okoli 15 milijard dinarjev.

F. S.

B. Tomić

M. Cetinski

M. Cetinski

M. Cetinski

M. Cetinski

M. Cetinski

M. Cetinski

M. Cetinski

M. Cetinski

M. Cetinski

M. Cetinski

M. Cetinski

M. Cetinski

M. Cetinski

M. Cetinski

M. Cetinski

Vzpon industrijske proizvodnje v oktobru

Po podatkih Zveznega zavoda za statistiko je industrijska proizvodnja v oktobru tudi v zveznem merilu močno oživela. Indeks fizičnega obsega te proizvodnje se je v primerjavi s povprečjem lanskega leta povečal od 98 v juliju na 108 v avgustu, 112 v septembru in 121 v oktobru. Pretekli mesec je bila industrijska proizvodnja za 12% večja kakor lani v oktobru.

Za gibanja v zadnjih mesecih je značilna večja dinamika proizvodnje v nekaterih panogah, ki so prej zastajale zaradi težav pri planiranju. Tako se je v kovinski industriji povečal indeks proizvodnje od 93 v avgustu na 101 v septembru in 108 v oktobru. Podoben razvoj kaže gumarska industrija. Obe panogi sta s povečano proizvodnjo v zadnjih mesecih dosegli, da glede desetmesečne proizvodnje ne zaostajata

več za lanskim letom. Močno oživljanje kaže tudi tekstilna industrija, ki je v oktobru presegla lansko raven proizvodnje v istem mesecu za 16%. Oživela je tudi proizvodnja v usnarsko-čevljarški industriji. Najzanimivejša je bila v preteklem mesecu proizvodnja dinamika v kemikali in lesni industriji, v industriji nafte, v ladjedelstvu in živilski industriji. Močno je oživela tudi v industriji nekovi in ob forsiranju proizvodnje cementa, medtem ko je industrija gradbenega materiala šele dosegla obseg proizvodnje lanskega oktobra.

Tudi slika celotne proizvodnje v razdobju januar - oktober se je zboljšala. Zdal izkazuje jugoslovanska industrija za to razdobje povečanje proizvodnje za 6%, pri tem v Hrvaški za 8%, v Sloveniji in Makedoniji za 7%, v Srbiji za 5%, in v BiH za 4%.

Občutno nazadovanje prometa v zdraviliščih

Ljubljana, 18. nov. — Po podatkih republiškega zavoda za statistiko o razvoju turizma v oktobru, ki se nanašajo na 30 najvažnejših turističnih krajev v Sloveniji, je turistični promet v preteklem mesecu močno popustil. To je sicer v oktobru sezonski pojav, toda letos je oktobrsko nazadovanje mnogo obsejše kakor druga leta. V omenjenih 30 najvažnejših turističnih postojankah so oktobra zabeležili komaj 109.100 prenočitev nasproti 140.800 v lanskem oktobru, kar pomeni zmanjšanje za 22,5%. Promet tujih turistov se je v primerjavi s septembrom kakor vsako leto močno zmanjšal, vendar je bil kljub temu s 27.600 prenočitvenimi še vedno blizu 29% večji kakor lani v istem mesecu. Tembolj pa je zastajal promet domačih gostov. Ta se je zmanjšal od 119.350 prenočitev v lanskem oktobru na 81.490 v letošnjem oktobru ali za 32,5%.

Zgledno pa bi bilo, če bi to poslabšanje tolmáčili kot splošen pojav. Portoroč je imel na primer kljub mrtvi sezoni za 27% večji promet domačih in tujih gostov kakor lani, Bled za 18%, Koper za 29%; večji je bil promet tudi v Mariboru, Celju, Radovljici, Postojni in Otočcu, medtem ko so zaznamovali manjši promet predvsem v Bohinju, Goriškem Mariboru, na Pohorju, v Strunjanu in Bovu, kar pa se v skupnem

rezultatu bolj ali manj izravna.

Velika razlika nasproti lanskemu obsegu je nastala skoraj izključno zaradi občutnega zmanjšanja prometa v zdraviliščih. V šestih zdraviliških turističnih krajih (Čateških toplicah, Dobri, Dolenskih toplicah, Rogški Slatini, Slatini Radenci in Šmarjskih toplicah) so zabeležili v oktobru komaj 32 tisoč prenočitev nasproti 60.500 lani ali za 47% manj. Če pa upoštevamo samo prenočitve jugoslovanskih gostov, ki so se zmanjšale na 28.730, znaša nazadovanje točno 50 odstotkov. Poslabšanje prometa se je začelo sredi letošnjega leta. Tako je bilo v naslednjih zdraviliščih v juliju za 4% manj prometa domačih gostov kakor lani, v avgustu za 17%, v septembru za 33%, in v oktobru za 50 odstotkov. Pri tem gre izključno za zmanjšanje števila tistih gostov, ki jih pošilja socialno zavarovanje na zdraviljenje, to pa od kar so bili spremenjeni prejšnji precej širokogrudni predpisi o pošiljanju bolnikov na kopalnišča in klimatsko zdraviljenje na račun socialnega zavarovanja. Po novih predpisih, ki veljajo od julija, lahko napotijo na zdraviljenje le tiste zdravilniške ustanove, ki bodo izpolnile posebne pogoje, veljavne za stacionarne zdravilne zavode.

F. S.

F. S.

F. S.

F. S.

F. S.

F. S.

F. S.

F. S.

F. S.

Razpravljamo o novi ustavi

V tej rubriki odgovarjamo na vprašanja, ki nam jih pošiljajo bralci v zvezi s prednostno komo nove ustave. Odgovore nam posredujejo strokovnjaki z ustreznih področij.

Vprašanje: Zreosnauke ustave uvaja načelo rotacije, kar je družbeno vsakekor koristno. Vendar pa se ob tem poraja vprašanje, ali je smotno raztegniti to kot splošno načelo, ki naj bi veljalo ne le na družbeno-političnem, marveč tudi na strokovnem področju, kjer je na nekaterih delovnih mestih nujna večja kontinuiteta v delu. Nekateri operativni voditelji (n. pr. direktorji) v tem primeru ne bi mogli v kratki dobi, ko bi bili na svojem delovnem mestu, niti ustvariti, kaj šele uresničiti koncepta svoje politike, razen tega pa bi bili sprito načela rotacije v nekaterih primerih tudi izpostavljeni pritisku te ali one negativne tendence. Kaj sodite o tem?

Odgovor:

Vpraševalec očitno za namenuje načelo rotacije z nekaterimi drugimi načeli, ki jih uvaja osnutek ustave v zvezi z upravljanjem javne funkcije. Rotacija pomeni, da se nek kolektivni organ stalno obnavlja. V Republiki oziroma v Zvezno skupščino se volijo poslanci za štiri leta, s tem da se polovica poslancev vsaki dve leti zamenja. Skupščine so na ta način, kolikor ne bi v posameznem, v ustavi predvidenem primeru prišlo do izrednega razpusta, pomenne osebe, ki podana večja in manjša kontinuiteta kot doslej, ko so se vsaka štiri leta vsi poslanci volili na novo. Načelo rotacije velja po zvezni ustavi za vse skupščine od občine do federacije, po osnutku republiške ustave pa tudi za kolektivne organe delovnih organizacij (delavski sveti, sveti zavodov, upravni odbori).

Za direktorje delovnih organizacij ne velja načelo rotacije, marveč načelo obvezne ponovne volitve. Direktorja postavljata delavski svet oziroma svet zavoda za štiri leta, po štirih letih pa je treba direktorja ponovno voliti. To pa ne pomeni, da bi direktor ne smel biti ponovno izvoljen drugič, tretjič itd. Kontinuiteta direktorjevega

dela zato ni ovirana, seveda če mu delavski svet zaupa in ga ponovno imenuje. S tem je podan tudi odgovor na vprašanje, ali ne bi to načelo lahko sprožilo pritiskov negativnih tendenc. Važno je predvsem zaupanje kolektiva. Negativne tendence so seveda možne, odpraviti pa jih je možno samo s tem, da uživa direktor zaupanje delovnega kolektiva, da ne omenjam vloge sindikata, SZDL in komunistov v delovni organizaciji. Obvezno ponovno volitev predvideva osnutek republiške ustave tudi za sodnike.

V vprašanju pa je imel vpraševalec očitno v mislih predvsem tretje načelo osnutka, to je načelo omejitve ponovne izvolitve. Po osnutku zvezne ustave občan namreč ne more biti dvakrat zaporedoma izvoljen za člana istega zbora iste skupščine; državni sekretarji, sekretarji in drugi zvezni in republiški funkcionarji, pa ne morejo ostati v funkciji dalj kot štiri leta in ne morejo biti znova postavljeni na tako funkcijo za naslednja štiri leta. Družbeni namen tega načela je predvsem v tem, da bi čedalje širši krog sodeloval v neposrednem upravljanju družbenih opravil, z druge strani pa odpravljajo možne nevarnosti rutinistva in birokratizacije takšnih funkcij.

V zvezi z opravljanjem javnih funkcij omenim še dve ustavnih načela. Po zveznem osnutku ne sme nihče biti hkrati član Zvezne skupščine in član Republiške skupščine, po republiškem osnutku pa ne more nihče biti izvoljen hkrati v več kot dva sveta samostojnega zavoda. Tu gre za načelo prepovedi kumulacije javnih funkcij. Uslužbenici upravnih organov in sodniki ne morejo biti hkrati člani skupščine iste družbenopolitične skupnosti. Tu gre za načelo nezdružljivosti.

Po 82. členu osnutka zvezne ustave se obvezna ponovna volitev lahko določi z zakonom, občinskim statutom ali statutom delovne organizacije tudi za druge funkcije oziroma vodilne službe v organih državne uprave in v zavodih družbenih služb, ki imajo javna pooblastila. Ustava tudi ne izključuje možnosti, da bi statut gospodarske organizacije določil delovna mesta, na katera se postavljajo delavci samo za določen čas in se mora razpis mesta in postavitev po preteku tega časa ponoviti.

Dr. Branko Premrou

Občan ob novi ustavi Pravica do življenja

Naša nova ustava je odraz humanih odnosov med ljudmi. Prednostek večkrat govori o tem, pa ne le to, iz vsakega pogleda, malone iz vsakega člena veje ta človečnost. O tem gotovo največ razmišlja vsak občan, še zlasti pa zdravnik, ki gotovo na vsaki razpravi v polikliniki, pa tudi širšem krogu govore o svojem poklicnem kodeksu, zakoniku zdravniških moralnih načel.

O tem zakoniku, točneje o enem njegovem členu je stekla beseda v pogovoru z dr. Jožetom Bežkom, predsednikom kranjskega podružnice Slovenskega zdravniškega društva.

»V tako imenovani Hipokratovi prisegi« je povedal dr. Bežek, je zapisano med drugim to načelo: spoštovati človeško življenje od spočetja. V tem je zajeta osnovna človeška pravica, ki se v ustavi ni zapisana, je pa vsakomur jasna, to je pravica do življenja. Poudarjam, da govori o načelu o spočetju, ne o rojstvu, se pravi, da moramo spoštovati pravico do življenja tudi pri nastajajočem človeku. Zato menim, da se odpravljanje plodu bliz s tem načelom, saj s pljavim uničimo porajajoč človeško življenje. O tem se razpravlja že dolga leta, tako v zdravniških krogih, ki pa prav zdaj pripravljajo, ki bo govoril o splavih, še ni dovršena.

»Po vašem mnenju torej splav ni v skladu ne s zdravniško moralno ne s človekovo pravico do življenja. Kako torej gledate na komisije za odobravanje splavov?«

»Kot veste, te komisije proučujejo splošne primere s socialnimi indikacijami. Če se držimo kodeksa, ne bi smeli odobriti nobenega splava in torej teh komisij ne bi potrebovali. Razen tega je tudi tako, da se pod krinko socialnih indikacij skrivajo marsikaj, kar ne zasluži tega imena. Res je sicer, da se je potem, ko so pričele delati komisije, zmanjšalo število kriminalnih splavov, zato pa je odobrenih splavov toliko, da so jih gine-

Dr. Jože Bežek, predsednik kranjskega podružnice Slovenskega zdravniškega društva.

kologi sili čez glavo. Po mojem mnenju resitve ni v komisijah, ampak v bolj organizirani kontracepcijski službi.

Menim tudi, da je ta problem tako pomemben, da bi morala o tem govoriti tudi ustava, ne le kodeks zdravstvenih delavcev.

A. N.

Pripomba uredništva:

Tema, ki jo je našel dr. Bežek, je nedvomno vredna, da bi o njej povedalo svoje mnenje še več občanov.

Kje so ladje Splošne plovbe?

BLEJ je na poti iz Dakra za Koper, kamor bo priplul 19. novembra.

BORNI je 13. novembra izplul iz Ria de Janeiro za Santos.

BOVEČ je 14. novembra izplul iz Rio de Janeiro za Konakari.

BELA KRAJINA je 14. novembra izplula iz Londona za Ameriko.

BIRAC je 13. novembra izplul iz Ploče za Severno Evropo.

DUBROVNIK je v piranski ladje-delnici.

GORAJSKA je 12. novembra izplula iz Guaymasa za Genova.

GORENJSKA je 13. novembra priplula iz Novi Vinodolski, gre pa še v Senj in na Reko.

GUNDULIC je 15. novembra izplul iz Yokohame za Ameriko.

KORBATAN je 11. novembra izplul iz Volosa za Koper.

PIRAN je na poti iz Baltimora za Jadra.

POHORJE je 9. novembra priplul na Reko, od tu pa bo 16. novembra izplul za Dubrovnik.

ROG je 16. novembra izplul iz Leningrada za Italijo.

USPELA KOTALKARSKA REVILJA. — V eni najbolj privlačnih skupinskih točk sobotne kotalkarske revije so nastopile kot prodajalke cvetlice Vesna Bezaj, Matejka Gomolj (na sliki) in Lenca Savnik.

HOKEJISTI KAC V LJUBLJANI. — V prvi letošnji mednarodni tekmi v hokeju na ledu se je ljubljanska Olimpija pretokalo soboto pomerila z ekipo KAC iz Celovca. Ne preveč prepričljiva igra ni navdušila številnih gledalcev. Na sliki: igralec Olimpije Jan v borbi za puck z nasprotnim branilcem (v beli majici).

SNIG IN BLATO NA IGRISCIH. — Nogometaše je večeraj presenetil prvi sneg, zaradi česar je bilo na tekmah mnogo padanj. Naša slika je s prvenstvenega srečanja med Ljubljano in Celjem. Domači so vizito težavnim pogojem dosegli ob koncu jesenskega dela izdatno zmago.

VESELJE PO ZMAGI. — Rokometna tekma med Krimom in Splitom je bila dramatična do konca. Domačini so komaj izenačili, pa tudi podaljšek se ni bil odločilen. O izidu je odločalo izvajanje sedmercev.

Nadaljevanje s 1. strani

Kosovo I

albanske strani, da bi prikazali ostalemu svetu težak položaj šiptarske nacionalne manjšine v Jugoslaviji, je dejal Slobodan Penzež pri pomnilni, da je vlagala naša država velike napore v to, da bi ustvarila ugodnejše pogoje za mirno in košisto sodelovanje z vsemi sosednimi državami, tudi z Albanijo. Na teh osnovah se naši odnosi s sosednimi državami neprestano izboljšujejo. Tega pa ni mogoče reči za odnose s sosedno Albanijo, katere vodstvo vodi sistematično protijugoslovanske politiko in še naprej ustvarja zapreke v uvažanju normalnih odnosov z našo državo. Svojo sovražno protijugoslovansko kampanjo je albansko vodstvo v zadnjem času povečalo. Albanski vladi je potrebna takšna kampanja ter razne diverzantske in špijanske akcije proti naši državi izključno zaradi svojih notranjih razmer, je poudaril Slobodan Penzež.

Baidani svari

dili tudi načrt za ustanovitve arabske letalske družbe, ki bo povezovala letalsko družbo ZAR in podobno je jemsko prometno organizacijo.

Strauss

njihovo nadaljevanje sodelovanje v vladi z obrambnim ministrom Straussom nemogoče. Eden izmed predstavnikov Svobodne demokratske stranke je večeraj izjavil, da so pogovori z Adenauerjem ostali

ovce rezultatov ter da leta ni bil pripravljen na koncesije, ki se je sedaj zgostila v zahtevi po odstranitvi Straussa iz vlade.

Iz Bonna poročajo, da voditelji Svobodne demokratske stranke tudi po današnjih pogovorih vztrajajo pri svojem stališču, po katerem je njihovo sodelovanje s Straussom v vladi nemogoče, da bodo, namesto da bi vztrajali morda drugo smer. Vsebinski smeri bi bila ta, da bi pet demokratskih ministrov v kancijerji vladi odstopilo, s čimer bi Adenauerja prisilili k rekonstrukciji vlade, iz katere bi po njihovih pričakovanjih Strauss odpadel.

Predstavnik Adenauerjeve Krščansko-demokratske unije je pa na to izrazil mnenje, da nobena od obeh strani v današnjih pogovorih ni pokazala namere, storiti kaj takega, kar bi lahko porušilo osnovo sedanje vladne koalicije.

3000 brezdomcev

iz kleti. Tako avtomobili, cisterne in druga prevozna sredstva so prispeli na pomoč iz Beograda. Niša, Leskova, Vranje in drugih srbskih mest. Skupaj z njimi so priletele na pomoč enote JLA, ljudske milice, gasilske službe in drugi, ki so pokazali v težkih urah nepozabno hrabrost in požrtvovalnost.

VARŠAVA. — V povratni tekmi za pokal evropskih prvakov je Polonija Bytom premagala turško ekipo Galata Saraj 3:0. Ker je v prvi tekmi zmagala turška ekipa 4:1, se je ta uvrstila v nadaljevalno tekmovalno fazo.

NAMIZNI TENIS V BUDIMPEŠTI

Jugoslovani v ozadju

Budimpešta, 18. novembra. Sinotič na mednarodnem namiznoteniskem prvenstvu Madžarske jugoslovanski zastopniki niso imeli mnogo uspehov v konkurenci posameznikov. Edini Jugoslovani, ki se je prijavil do četrtfinala, je bil Vojislav Marković, ki je s 3:0 premagal najprej Romuna Giurgiuco, nato pa Madžara Pignonega z enako navpično razliko. Naš šampion je to pot igral zelo zanesljivo.

Zeljko Hrubid je uspešno startal in z lahkoto premagal Madžara Holloja s 3:0, v naslednjem kolu pa na neprijetno presenetljivo zmagal enotno predstavnik Pleuseja in ga poslal med gledalce v tretji runde. Mladi Vekro je v prvem srečanju obračunal z Lenkem (DRN) s 3:1, potem pa izgubil z večkratnim

evropskim prvakom Madžarom Berzicem 1:3, čeprav se je zagrizeno upiral madžarskemu asu.

Drugi od mlajših jugoslovanskih igralcev — Istvan Korpica je izgubil z romunskim prvakom Negulescu prav tedaj, ko je bil čisto blizu zmage. Korpica je namreč vodil 2:0 v nizih, toda Negulescu je izenačil na 2:2 in dobil tudi peti niz — 2:3. Romun pa je že v naslednjem kolu padel kot žrtev 2:3 z Andreasom (CSSR). Ena izmed najboljših sinočnih borb je bila med Stanekom (CSSR) in Madžarom Fahajezom. Češkoslovski reprezentant je primoral na kolena (3:1) letos najuspešnejšega madžarskega igralca že v četrtm nizu (3:1). Evropski prvak Alser (Sved) se je uvrstil v četrtfinale z zmago nad Poljakom Calinskim in Nemcem Pleusejem.

Največja presenečenja v ženski konkurenci je sinoči pripravila 14-letna Madžarka Eva Poor z zmagnano nad Romunko Pitico in Bolgarico Ivanovo.

Marković izločen v polfinalu

BUDIMPEŠTA, 18. novembra. V polfinalu mednarodnega prvenstva Madžarske v namiznem tenisu je Berzic premagal Jugoslavo Markovića 3:1 (16:21, 21:17, 21:13). V drugi polfinalni borbi je Sved Alser odpravil Madžara Janca 3:2.

Novo po tujem

PERTH, 18. novembra. Med pripravi za športne igre britanske imperije so mlade plavalke iz Rusije, Ruykov, Macgill in Fraser izločile svetovni rekord na 4110 yardov mešano s časom 4:48,8.

Pregledne tekme v Mostecu

Ljubljana, 18. nov. — Danes popoldne so bile na umetni skakalnici v Mostecu pregledne tekme najboljših jugoslovanskih skakalcev. Od 19 povabljenih jih je startalo 18, razen tega pa še 6 izven konkurence. Odsotna sta bila Šilbar in Pečar, ki služita rola v JLA. Skakalci so morali pred tekmovalnim obdobjem, ker je bila zasnežena.

Rezultati: Oman 209,1 (33,5 in 33,5), Zajc 205,3 (33 in 33,5), Smole 203,9 (32,5 in 33), Kopričevski 196,4 (31,7 in 153,3), Doljan 192,0 (31,7 in 153,3), Jence 183,7 (33,5 in 34,5, padec) itd. V.B.

Le točka za Partizana

Sarajevo — Na stadionu Koševo sta igrala Sarajevo in Partizan neodločeno 1:1 (1:0). Gledalcev 18.000. Sodnik Tumhas iz Subotice. Strelica: Arslanagić v 6. min. za Sarajevo in Petrović v 50. min. za Partizana.

DINAMO SE ZMERAJ NEPORAZEN

Novi Sad — Dinamo je premagal Novi Sad 2:1 (1:0). Pred 6.000 gledalci je sodil Skorčić iz Beograda. Strelici: Matušević v 3. in Kobeščak v 54. min. za Dinamo in Rudić v 71. min. za Novi Sad.

PRESENEČENJE DNEVA

Beograd — Na mladinskem stadionu na Karaburmi je Velež porazil Beograd 1:0 (0:0). Tekmo je gledalo 5000 ljudi. Sodil je Rukavina iz Zagreba. Strelec: Popović v 51. min.

POLOM HAJDUKA

Niš — Na mestnem stadionu je Radnički premagal Hajduka 5:1 (2:1). Pred 9.000 gledalci je sodil Zečević iz Beograda. Strelici: Radičević v 37. A. Nikolić v 45. Ostošić v 50. in Sovorović v 66. in 75. min. za Radnička, edini gol za goste pa je dosegel Anko-vić v 38. min.

POVPREGNA IGRA

Tuzla — Na stadionu Slobode je domača enajstorička premagala Rijeko 1:0 (0:0). Gledalcev 5000, sodnik Jakše iz Ljubljane. Strelec edinega gola je bil Anović iz goste-ga strela v 75. min.

ZAPRAVLJENE PRILOŽNOSTI

Titograd — Budućnost je na svojem stadionu premagala Vojvodino 1:0 (1:0). Gledalcev 6000, sodnik Anđelić iz Beograda. Edini gol je zadel Far-nović v 9. minuti. Obe moštvi sta zapravili mnogo lepih priložnosti.

Dvanajst pravih

Sloboda : Rijeka 1
Budućnost : Vojvodina 1
Beograd : Velež 2
Sarajevo : Partizan 0
Novi Sad : Dinamo 2
Radnički : Hajduk 1
Spartak : Radnički (B) 1
Celik : Olimpija 1
Radnički (K) : Vardar prelozno
Priština : Srem 1
Celik : Maribor 1
Borac : Karlovac 2
Trešnjevka : Šibenik 1

Revija slovenskih kegljačev

Okrajna reprezentanca so tekmovali v počastitev dneva republike v Mariboru, Kranju in Ljubljani

Zveza kegljaških športov Slovenije je večeraj na kegljiščih v Mariboru, Ljubljani in Kranju izvedla tradicionalno revijo kegljaških okrajnih reprezentance v počastitev dneva republike. Naši dopisniki nam poročajo o uspehu te velike revije najboljših slovenskih kegljačev in kegljark.

V LJUBLJANI: ČLANICE KRANJA

Ljubljana, 18. nov. — Štiri ženske okrajne reprezentance so dopoldne tekmovali na štirih kegljiščih v Ljubljani. Naši dopisniki nam poročajo o uspehu te velike revije najboljših slovenskih kegljačev in kegljark.

Med starejšimi člani: Ljubljanci

Ljubljana, 18. novembra. — Po tradicionalni spored na kegljiščih v Ljubljani so se v prvi tekmi pomerile dve starejši člani (nad 50 let), ki so tekmovali v disciplini 6100 lučev. Rezultati so bili zelo dobri, saj je kar osem tekmovalcev doseglo več ko 400 kegljev.

LESTVICA SNL

Triglav	13	10	2	17:15	22
Zelenikar	13	7	3	13:21	17
Ljubljana	12	7	2	13:41	16
O. Krim	13	4	4	12:15	25
Delamaris	13	4	4	12:15	25
Slovan	13	3	5	12:15	13
Rudar (T)	13	3	5	12:15	13
Sobota	13	4	4	12:15	13
Kladivar	13	2	6	12:15	12
Svoboda	13	4	4	12:15	13
Gorica	13	2	6	12:15	12
Ilirija	13	2	6	12:15	12
Rudar (V)	13	2	6	12:15	12

V Mariboru: Kranjčani na 10 kegljev

Maribor, 18. nov. — Na štirih kegljiščih v Mariboru so se danes pomerile okrajne

II. ZVEZNA LIGA — ZAHOD

Dragocen zadetek v Zenici

Domači Čelik — favorit ostal praznih rok v borbi z Olimpijo

ZENICA, 18. novembra. — V prvenstveni nogometni tekmi II. zvezne lige je ljubljanska Olimpija premagala domači Čelik z 1:0 (1:0). Strelec edinega gola je bil Mladenović v 5. minuti. Pred približno 3000 gledalci je odlično sodil Stanković iz Beograda.

Čelik: Stijević, Nikčević, Draško, Pauline, Uzelac, Bi-lić, Handžković, Adžić (Milošević), Barjaktarović, Laka-toš, Relić.

Olimpija: Zajbek, Kulenović, Jovičević (Gugolj), Jak-sevec, Petković, Srbu, Brezigar, Mladenović, Velkavrh, Oblak, Corn.

Na blatnem terenu in v zelo hladnem vremenu na-sprotnika nista utegnula pri-kazati pravih sposobnosti. Tekma ni bila lepa, za-to pa je bila razburiliva, saj so se akcije menjavale zelo hitro. Olimpija je bila pred odmorom boljše na-sprotnik, domačini pa so bili v premoči v drugem polča-su. Edini zadetek je dosegel Mladenović v 5. min. ko je prestregel lep Brezigerjev predželo z desnega krila in nato žogo iz neposredne

ne priložnosti za zadetek. Najlepše je imel Oblak v 30. min., vendar je zgrešil cilj samo 3 m daleč. V 34. minuti je bil poskovan odlični Jovičević, ki pa ga je prav dobro nadomestil Gugolj.

Po odmoru je Čelik zaigral nekoliko bolje in potisnil Olimpijo v obrambo. Njegov najnevarnejši igralec je bil Relić. Najbolj kritična si-tuacija za goste se je izo-mila v 58. min., ko je Hadž-ković streljal iz neposred-ne bližine, toda žoga se je odbila od vratnice. To pa je bila tudi edina zrela si-tuacija za izenačenje.

Zmaga je popolnoma zaslu-žena, saj je bila Olimpija bolj vigrano in zrelejša moš-tvo. V njenih vrstah so se odlikovali Jalševec, Srbu, Zajbek in Mladenović, pri Čeliku pa vratar in Relić.

LESTVICA

Partizan	10	7	2	17:11	16
Dinamo	10	6	4	0:26:13	16
Beograd	10	4	3	18:16	11
Velež	10	4	3	12:14	11
C. zvezda	10	4	3	10:12	11
Sarajevo	10	4	3	13:16	11
Radnički (N)	10	4	3	11:19	10
Zelenikar	10	4	1	16:22	9
Hajduk	10	4	1	11:18	9
Rudnik	10	3	4	11:18	9
Vojvodina	10	3	1	6:16:17	7
Sloboda	10	3	1	6:12:15	7
Novi Sad	10	3	1	6:13:18	7
Rijeka	10	3	0	7:17	6

II. liga — zahod

Rudar : Famos 0:1 (0:0)
Split : Maribor 2:3 (0:0)
Varteks : Istra 4:0 (2:0)
Trešnjevka : Šibenik 2:1 (0:0)
Slavonija : Lokomotiva 2:1 (1:1)
Borovo : BSK 1:1 (0:0)
Čelik : Olimpija 0:1 (0:1)
Borac : Karlovac 2:0 (0:0)

LESTVICA

Trešnjevka	12	10	1	13:19	21
Slavonija	12	6	3	18:14	16
Istra	12	6	3	24:19	15
Šibenik	12	4	3	12:15	14
Varteks	12	4	4	15:11	12
Maribor	12	4	4	15:12	12
Borovo	12	5	2	15:15	12
Famos	12	4	4	15:19	11
Rudar	12	5	1	16:20	11
Borac	12	5	2	16:22	9
BSK	12	5	1	16:21	9
Lokomotiva	12	4	4	12:16	8
Šibenik	12	3	2	19:23	8
Karlovac	12	1	6	7:15	8

II. liga — vzhod

Rudar : Železničar 0:1 (0:0)
Jedinstvo : Mačva 2:1 (2:1)
Priština : Srem 2:0 (1:0)
Spartak : Radnički 1:0 (1:0)
Proleter : Subotica 1:1 (1:0)
Bačka : Budućnost 5:1 (3:0)
Radnički (K) : Vardar odložena
Sutjeska : Borac 0:1 (1:0)

LESTVICA

Vardar	11	7	1	3:20	17
Spartak	12	7	2	3:13	16
Radnički (B)	12	5	4	3:13	14
Sutjeska	12	5	4	3:17	14
Subotica	12	5	4	3:17	14
Borac	12	5	4	3:19	14
Bačka	12	6	1	5:25	13
Proleter	12	4	4	14:12	12
Srem	12	5	2	5:15	12
Radnički (K)	11	5	1	5:24	11
Jedinstvo	12	4	3	13:19	10
Železničar	12	4	2	6:18	10
Budućnost	12	3	6	13:13	7
Mačva	12	1	10	11:22	3

Stanje 18. novembra: Nad za-hodno Evropo se nahaja področje nizkega zračnega pritiska, ki do-va-ja ob južnih vetrovih nad naša kraja tople zračne mase. Od se-vera doleka nad zahodno Francijo mrla zrak.

Napoved za ponedeljek: Oblačno in vrnje se padavine, predvsem v zahodni Sloveniji. Nočne tem-perature okoli 0, v Primorju do 5, v Primorju do 8 stopinj Celzija.

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA (13. kolo)

Triglav - jesenski prvak

V zadnji jesenski tekmi so Kranjčani zmagali nad Svobodo 1:0 (1:0)

KRANJ, 18. nov. — Na igriš-ču Mladosti je Triglav pre-magal Svobodo z 1:0 (1:0). Pred nekaj sto gledalci je sodil Kalin iz Ajdovščine. Gol je dosegel Norčić v 45. minuti.

TRIGLAV: Brezar II., Stula-r, Verbič I., Jernina, Mar-ković, Norčić, Simovce, (Brezar I.), Verbič II., Go-šić, Krasčev, Binkovski.

SVOBODA: Slanič, Pirc, Torkar, Tušar, Loboda I., Loboda II., Brion, Alibeg-ović, Stermečki, Ponjavc, Verbič.

Tekma je bila prvih 15 minut živahna. Trudili so se zlasti domačini, ki so takoj izsilili tri kote. Gostje so igrali ponajveč defenzivno. Edini dve priložnosti v tem delu iz prostih strelav sta ostali neizkoriščeni.

Rezultat tekme je v 45. min. iz enajstmetrovke po-stavil Norčić. V drugem polča-su je bila igra nezanimiva, saj se je medtem nabralo na igrišču precej snega, ki je močno oviral igr. Kljub te-mu pa bi bil Triglav z ne-kaj več sreče lahko še zvi-šal rezultat.

Mladinci: Triglav : Svobo-da 2:2 (2:1).

Ljubljana : Celje 7:1 (2:1)

LJUBLJANA, 18. nov. — V prvenstveni tekmi SNL je popoldne na stadionu slika Ljubljana premagala Celje 7:1 (2:1). Strelec: Džafirovič v 32. (11 min.), in 86. Popoldne v 82. min. je v 30. in Backović v 48. minuti za Ljubljano, edini gol za goste pa je zabil Jager v 38. min. Pred 500 gledalci je sodil Bertok iz Kopa.

LJUBLJANA: Šular, Kristič, So-lar, Konič, Frič, Šušter, Jež, Turčič, Džafirovič, Backović, Po-plevoda.

CELJE: Frič, Šušter, Jež, Turčič, Džafirovič, Backović, Po-plevoda.

Gorica : Ilirija 4:1 (1:1)

NOVA GORICA, 18. nov. — V prvenstveni nogometni tekmi je enajstorička Gorica premagala ljubljansko Ilirijo s 4:1 (1:1). Gole so dali: Ušić, Križaj, Mermolja in Mozičič za domačine, za goste pa je dosegel edini zadetek No-vak. Pred nekaj sto gledalci je sodil sredi Goro iz Kranja.

GORICA: Brezavičec, Trpin, Besednjak, Mermolja, Torlaković, Markić, Rešić (Mozičič II.), Hle-dić, Černič, Križaj, Mermolja

ILIRIJA: Kalkič, Rotar, Brebec, Danev, Sobolj, Judež, Šmon, (No-vak), Korišić, Dergasija, Letonja, Papež.

Visoka domača Gorčanov je po-polnoma zaslužena, saj so imeli skoraj vsa časa igr v svojih rokah. Razmočen in splošno teren pa ni dopuščal lepših in zanesljivih ak-cij.

Odred Krim : Sobota 1:1 (1:1)

LJUBLJANA, 18. nov. — Pred približno 300 gledalci sta danes na stadionu slika Ljubljana premagala Svobodo z 1:0 (1:0). Pred nekaj sto gledalci je sodil Bertok iz Kopa.

LJUBLJANA: Šular, Kristič, So-lar, Konič, Frič, Šušter, Jež, Turčič, Džafirovič, Backović, Po-plevoda.

OBRED — KRIM: Jostović, Bo-hine, Zahukovec, Ivančič, Dju-bić, Toni, Pal, Gabrovšek, Kom-lenović (Zupančič), Skrabar, Mar-janovič.

SOBOTA: Vrdjuka, Zver, Puška-rič, Drvarič, Klepec, Sečko, Tkal-čević, Učko, Sarotar, Mavček, Mi-lošević.

Strelica v 20. min. Skrabar in v 28. min. Mavček.

Na povsem zasneženem in blat-nem igrišču, ki je sploh onemo-gočalo normalno igranje, so se bo-jele zlasti igrišča, ki so bila v pre-moči domačinih na igrišču. Mi-lošević in še nekateri so imeli ne-kaj lepših priložnosti, kljub temu pa je Skrabar lepo zabil prvi gol. Izenačil je Mavček, ki je spretno zaobilšel v prid nesporazum obrambe.

Moštvi sta igrala na pomočnem igrišču stadiona na Kodeljevem. Tekma je bila kljub snegu zelo hitra in zanimiva. Skoraj vse čas-igr je bil Slovan boljše na-sprotnik, če bi bil izkoristil vse pri-ložnosti, zlasti v prvem polča-su, bi bil lahko zmagal še v višji-m rezultatom.

RAZGOVOR HRUŠČOVA Z WILLIAMOM KNOXOM

„Priznajmo dve nemški državi“

Hruščov dvomi, da bi bil sestanek s Kennedyjem zdaj koristen

NEW YORK, 18. nov. (Tanjug). — Današnji »New York Times« prinaša izveščje iz razgovora, ki ga je imel predsednik sovjetske vlade Hruščov z znanim ameriškim industrijcem Williamom Knoxom oktobra v Moskvi.

Pogovor je trajal več kot tri ure in se je nanašal na mednarodni položaj in notranji razvoj ZSSR.

Kakor piše Knox, je premier Hruščov o Nemčiji dejal, da je treba priznati obstoj dveh nemških držav, ki mora-

Proslava 4. obletnice revolucije v Kartumu

KARTUM, 18. novembra. — Kako poroča AFP, so v Kartumu večeraj slovesno praznovali četrto obletnico revolucije in prevzema oblasti po vrhovnem vojaškem svetu, ki ga vodi Ibrahim Abud. V mestu je bila velika vojaška parada. Po paradu je imel Ibrahim Abud govor, v katerem je dejal, da je revolucija, ki je bila izvedena pred štirimi leti, utrla pot naglemu gospodarskemu razvoju in prispevala k mednarodni uveljavitvi Sudana, katerega politika temelji na načelih nepovezanosti z bloki. Predsednik Abud je pozval arabske države, naj mirljubno rešujejo svoje nesoglasja in naj ne dovolijo, da bi jih izgrajevali tuji agresorji.

Šest načel o odnosih

Dvanajst neangažiranih držav je v OZN predlagalo resolucijo o odnosih med državami in narodi

NEW YORK, 18. nov. — Kako poroča Associated Press, je sinoči 12 neangažiranih držav predlagalo, da bi Generalna skupščina OZN sprejela deklaracijo o šestih načelih, ki urejajo odnose med državami.

Načrt te resolucije so razdelili delegacijam v proučitev, ker so ga predložili pravni odbor generalne skupščine. Ta obravnava uporabo načel mednarodnega prava o odnosih med državami. Pred pravni odborom sta še dve resoluciji — šestoslovska, ki vsebuje 19 načel mirljubne koeksistence, in resolucija enajstih zahtodnih držav, ki zahteva od generalne skupščine, naj bi med države prihodnje leto sprejela sklep o obveznosti držav članic, da rešujejo spore z mirljubnimi sredstvi in da spoštujejo omejitve nedotakljivosti in politične neodvisnosti držav.

Resolucija neangažiranih držav zahteva, naj Generalna skupščina izjavi, da morajo biti odnosi med državami in narodi po ustanovni listini OZN v skladu s temle načeli:

Države ne bodo uporabljale grožnje s silo ali sile; države bodo zmeraj reševale svoje mednarodne spore in razlike v stališčih samo s pogajanjem in drugimi mirljubnimi sredstvi; države bodo

med seboj sodelovale; vsi narodi imajo pravico do samoodločbe; vse države imajo pravico do suverene enakosti in vse države bodo spoštovale in izpolnjevale svoje obveznosti na temelju mednarodnega prava.

Podpisnice te resolucije so Afganistan, Alžirija, Kambodža, Gana, Indija, Indonezija, Mali, Maroko, Somalija, Sirija, ZAR in Jugoslavija.

Udeleženci mirovnega pohoda v Kragujevcu

Kragujevac, 18. novembra (Tanjug). Na poti skozi Jugoslavijo so obiskali Kragujevac udeleženci mirovnega pohoda Hirošima-Oswiecim. Udeležence pohoda je pozdravil predsednik organizacije borcev okraja Vlada Jokićević. Udeleženci pohoda so se pogovarjali z zastopniki organizacij borcev v okraju in obiskali pokopališče ustranjenih Kragujevacanov in narodni muzej.

Viharji in snežni meteži

Smrtne žrtve v Angliji, Franciji in ZDA

LONDON, 18. nov. — Slabo vreme, ki ga spremljajo nevihte in snežni meteži, je večeraj zajelo več območij po vsem svetu in povzročilo motnje v prometu ter več človeških žrtev.

Pri Durhamu, ob severovzhodni angleški obali, je vihar potopil čoln; verjetno je ob tej priložnosti izgubilo življenje osem oseb. Kot poroča AP, je bil večeraj zaradi velikega snega pretrgan promet na mnogih škotskih cestah. Snežni meteži so zajeli tudi severna in centralna področja Francije. Močno je snežilo tudi na jugu Francije. V departmaju Savoje je v snegu zmrznila ena oseba.

Snežilo je tudi v ZDA. Slabo vreme je onemogočilo promet na mnogih cestah v Colorado, New Mexico in Teksasu. V Teksasu se je zaradi slabega vremena smrtno ponesrečilo dvojce oseb.

Na Atlantiku je nekaj lažij zaradi viharjev zaprosilo za pomoč. Posadka neke belgijske ladje je sporočila, da so v bližini Bermudov opazili na valovih izroje brodolomcev. Menijo, da gre za člane posadke neke kanadske motorne ladje, ki se je v pe-

Trčenje dveh tankerjev

Tokio, 18. nov. (AP). Sredi vzhoda v japonski pristanišče Jokohama sta danes trčila norveški in japonski tanker. Po prvih poročilih je bilo ubitih pet članov posadke japonskega tankerja, 31 mornarjev pa je pogrešanih. Na norveškem tankerku je 12 poškodovanih, druge pa so reševalne ekipe prepeljevale v pristanišče. Domnevajo, da so pogrešani japonski mornarji zgoreli v požaru, ki je zajel obe ladji in besnel več kot pet ur.

ta postati članici Združenih narodov. Nobena pa naj ne bo oborožena z jedrskim orojem. Sovjetski premier je prav tako dejal, da se za združevanje obeh Nemčij na sedanjih stopnjah odnosov pravzaprav potegujejo edino ZDA. Po Knoxovih besedah je Hruščov izrazil prepričanje, da sta sedaj proti združitvi tudi predsednik de Gaulle in sam Adenauer in da je uverjen, da zavzema tako stališče tudi Velika Britanija. Znova je tudi menil, da je prišel čas, ko bi bilo treba podpisati mirovno pogodbo z Nemško demokratično republiko.

V pogovoru o Berlinu je Hruščov dejal, da bi zahodni Berlin ne smel biti več vir antisocialistične in antisovjetske propagande. Med koncesijami, ki jih je Sovjetska zveza dala zahodnim državam glede Berlina, je Hruščov uvrstil tudi soglasje, da njegov zahodni del ostane kapitalističen, toda s položajem svobodnega mesta. Na vprašanje Knox, ali bi ves Berlin lahko postal svobodno mesto, je Hruščov odgovoril, da je to nemogoče, ker je Berlin glavno mesto NDR.

Del pogovora se je sukal tu in tamo okrog ocenjevanja možnosti obiska Hruščova v New Yorku, kjer naj bi se sešel s predsednikom Kennedyjem. »Nekaj časa sem mislil na to,« je rekel Hruščov in pristavil, da o tem še vedno razmišlja, vendar pa je izrazil dvom, da bi takšna akcija lahko bila koristna. Kot morebitna mesta za takšen sestanek je navedel Moskvo, Washington, kako ladjo ali morda kako nevtralnno ozemlje, kjer bi bilo mogoče obravnavati poglavne mednarodne probleme in poiskati možnosti za njih ureditev.

Največ sta se sobesednika pogovarjala o kubanski krizi. Hruščov je 22. oktober označil kot »dni dana«. Ameriški podjetnik se je zanimal tudi za nekatera vprašanja notranjega razvoja ZSSR, predvsem za kmetijstvo. Bilo je izrečenih tudi nekaj misli o specifičnih problemih ameriško-sovjetskih odnosov, posebej o trgovinski izmenjavi.

Prvi del volitev v Franciji

Pariz, 18. nov. (Tanjug). — Danes se je v Franciji začel prvi del splošnih parlamentarnih volitev. Glasovanje, s katerim bo 27 milijonov volivcev izbralo 465 poslancev, bo trajalo do šestih zvečer. Delni rezultati volitev bodo znani okrog polnoči. Jasnega poudarka o razmerju med političnimi strankami v novem parlamentu pa bo znana šele naslednji teden, ko bo drugi del volitev.

Zaradi slabega vremena je bila do polnoči zabeležena rekordno nizka udeležba volivcev. Tudi v Parizu je padel močan dež, zato je odstotek meščanov, ki so prišli na volišča, ponekod celo za 30% manjši kot v času referenduma, opravljenega 28. oktobra.

Do pol dvanajstih je bilo stevil volivcev v notranjosti države prav tako nižje od udeležbe na referendumu. Slabo udeležbo pojasnjujejo tudi z dejstvom, da državljanji rajši sodelujejo v drugem krogu volitev, ko gre za izvolitev večjega števila poslancev kot v prvem, ki običajno ne prinese odločitve za več kot 50 mandatov v cel državi. V Parizu je do dvanajstih volilo 24% volilnega telesa, v predmestjih pa 25%.

Volitve v Avstriji

Dunaj, 18. nov. (Reuter). Po prvih in nepopolnih poročilih s splošnih volitev v Avstriji ista konservativna ljudska stranka kanclerja Gorbacha upa, da si izbojila polovično in vodstvo v skupščini. S skoraj 680.000 nastopnimi glasovi ima ljudska stranka kakih 16.000 glasov več iz istih okrajev kot na zadnjih volitvah. Socialisti so izgubili okoli 5.000 glasov. Od desetih zvečer pa se niso bili znanhi izidi z Dunaja.

Trgovinski sporazum ZSSR - Madžarska

Moskva, 18. nov. (TASS). Predstavnik ZSSR in Madžarske so podpisali v Moskvi protokol o blagovni menjavi med obema državama za dobo od leta 1963 do 1965. Delegaciji Madžarske in ZSSR sta podpisali tudi protokol o blagovnih seznamih za prihodnje leto.

Po protokolu bo ZSSR izvažala na Madžarsko traktorje, kmetijske stroje, avtomobile, premost in drugo blago. Madžarska bo izvažala v Sovjetsko zvezo kmetijske in prehranske proizvode, ladje, parne in Dieslove lokomotive, proizvode lahke industrije in še nekatere druge proizvode.

JEDRSKA EKSPLOZIJA V OZRACJU - WASHINGTON.

Kot poroča Reuter, so večeraj Sovjetski zvezi opravili jedrsko eksplozijo manjše jakosti v ozračju. Področje eksplozije je Sempalatin v centralni Aziji.

IZVRŠENA SMRTNA OBSDOBA - DZAKARTA. Uradno

je bilo sporočeno, da je bila izvršena smrtna obsodba nad osebam, ki so maja tega leta poskušale atentat na predsednika Sukarno. Šest zarotnikov je bilo justicijskih v začetku avgusta, smrtna kazen nad zadnjim obsojenim pa je bila izvršena preteklo noč.

NAPOVED AMNESTIJE - ATENE. Manolis Glezosa,

enega od voditeljev KP Grčije, ki je bil leta 1959 obsojen na pet let zapora, so danes z otoka Egini prepeljali v neki atenski zapor. Vlada je namignila, da bodo amnestirane vse osebe, ki so prestale večji del kazni, kakor tudi bolniki, starejši ljudje in ženske.

NAJEDNE LETALSKA RAZBITINE - GRAND PANAMA.

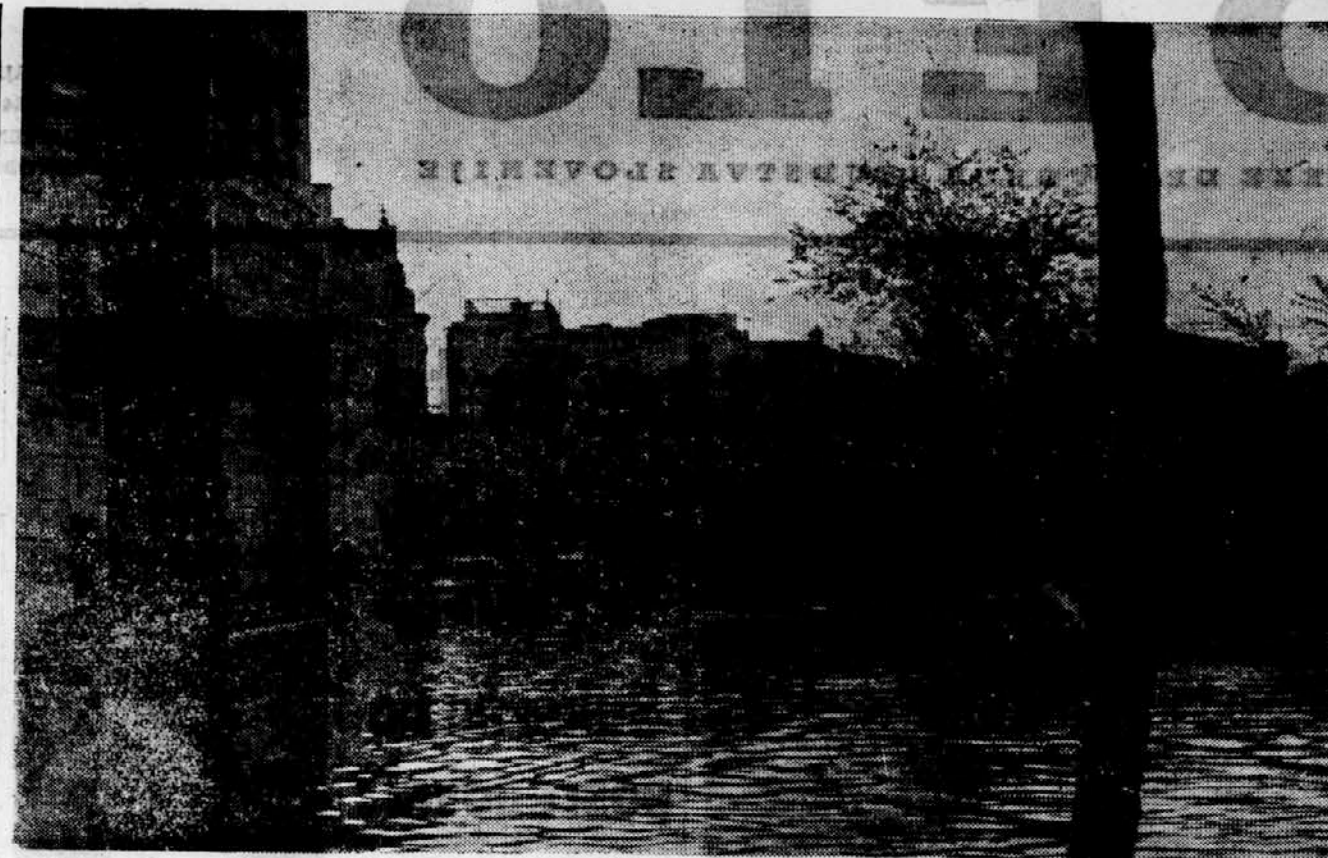
Sinoči so na področju Panamskega prekopa našli ostanke letala tipa »C-54«, v katerem je bilo osem članov posadke in en ameriški oficir. Pravijo, da je bilo letalo last argentinskega vojnega letalstva, da je letelo iz Argentine v ameriško letalsko bazo Howard na področju Panamskega prekopa.

UKREP V PRIMERU STAVKE - LOS ANGELES. Ameriško

obrambno ministrstvo je sporočilo družbi »Lockheed«, da bo morda poiskalo kako drugo podjetje za proizvodnjo raketnih izstrelkov, če bi v njihovi tovarni prišlo do stavke. Okrog 20.000 mehanikov te tovarne, ki izdeluje rakete tipa »Polaris«, bo glasovalo o tem, ali naj zavrne stavko.

EKSPLOZIJA V TOVARNI - PONTEVEDRA. V neki

tovarni za konzerviranje rib je prišlo do eksplozije, ki je terjala šest smrtnih žrtev, ranjenih pa je bilo 42 oseb. Večina poškodovanih so ženske, ki delajo v tej tovarni.

POPLAVLJENO SKOPJE — Prizor iz središča mesta, kmalu zatem, ko so začele vode upadati. Fotoservis Borbe

Ure strahu in negotovosti

Poseben dopis iz Skopja

SKOPJE, 17. nov. — O materialni škodi, o številu porušeni hiš, poškodovanih javnih objektih, pa o hektarih poplavljenih zemljišč v tem poročilu ne nameravamo govoriti, ker o tem za zdaj še ni mogoče nič natančnega povedati. Kot odvisni tega, kar je v Skopju povzročila naravna stihija, lahko govorimo samo o ljudeh, o njihovem strahu za lastna življenja ter življenja prijateljev in znancev, in o negotovosti, ki je v teh dneh prevzela prebivalce glavnega mesta Makedonije.

Kljub nepopolnim podatkom lahko rečemo, da je bil širši del mesta eden izmed najbolj katastrofalnih v zgodovini Skopja, ki je doslej preživel že hude potrese, požare, vojne spopade, bolezenske epidemije in podobno. Dež je padel neprenehoma 24 ur. Sredi dopoldneva je bilo opaziti, da se struga Vardarja čedalje bolj polni. Okoli ene popoldne je bila gladina reke že izravnana z bregom. Skupine pripadnikov JLA so si prizadevale rešiti novi most. Debla dreves in drug material, ki ga je nosila narasla reka, se je ustavljal ob mostu in preprečeval normalno odtekanje vode in v samsnem centru mesta se je povzrnila Vardarja naglo dvigala.

Okrog treh popoldne je začela prodirati voda skozi jake za mestno kanalizacijo in zalivala ulice za ulico. Pod vodo je bil najprej Trg maršala Tita v centru mesta, postopoma pa je voda preplavila vse področje okrog Vardarja. Da bi bila nesreča še večja, je pri gimnaziji nad kamnitim mostom Vardar prestopil bregove. Voda je zalila kletna stanovanja. Zaradi naglice, v kateri se je to dogajalo,

Kljub temu pa je ceste še naprej prekrivala voda. Občasno je zmanjkovalo tudi električnega toka. Mesto je bilo v temi. Pretrgano je bilo tudi omrežje vodovoda in tako so ostali prebivalci brez pitne vode. Pošta je prosila, naj bi si čolni pripeljali nato, da bi lahko postavila delovanje telefonske centrale. Čez nekaj časa so prenehali funkcionirati tudi vsi telefoni v mestu. S tem je bilo pre-

trgano tudi medsebojno obveščanje lokalnih štabov za boj proti elementarnim nesrečam.

Onemogočeno je bilo tudi dajanje informacij prebivalcem, ki so spraševali za svoje sorodnike in znance. Vardar pa je še naprej narasla. Nastajale so oaze nepoplavljenih mestnih delov, poplavljeni pa so bili videti kot pravo morje. Ljudje so se okrog polnoči malo opogumili ter se pričeli vračati na svoje domove.

Starejši so pripovedovali o podobnih poplavih leta 1928 in 1935, ki sta bili veliko manjša obsega. Podobno kot takrat je Vardar prestopil bregove leta 1916, vendar je bilo Skopje takrat majhno mesto, poplavljen pa je bil en sam mestni predel.

Jutro je zopet napovedovalo dež. V tem času so pripadniki JLA s čolni dovažali hrano in vodo prizadetim. Bilo je tudi slišati, da vode upadajo, da sta betonski ter novi most še vedno pod vodo. Čeprav so ljudje govorili o veliki materialni škodi, pa jih je tešilo poročanje, da poplava ni zahtevala nobene smrtnih žrtev. Stanovno je tudi, da je pod starim kamnitim mostom bilo še vedno dovolj prostora za pretek vode, kar daje misliti, da bi morali tudi danes upoštevati izkušnje starih graditeljev.

Vardar upada, ulice ponovno dobivajo svoj videz, toda nevarnost še ni mino. V mestu so šele zaprte, prav tako občinski uradi, veliko gospodarskih podjetij in tovarn pa dela z manjšimi kapacitetami.

Lj. Isaiev

Petletna pogodba za izvoz vina

Posestvo v Gornji Radgoni izvozilo letos doslej 60 vagonov vina

Najpomembnejši izvozni pridelek vinogradiškega gospodarstva v Gornji Radgoni je kvaliteto vino, za katerega ima radgonsko gospodarstvo sklenjeno petletno izvozno pogodbo. Po tej pogodbi izvozi vsako leto 50 vagonov vina v Anglijo, skandinavске države in na Poljsko. Razen tega izvozi podjetje Slovenija vino letno po več 10 vagonov vina s tega posestva, lani na primer 30 vagonov. Letos je radgonsko posestvo prodalo za izvoz že 64 vagonov vina, iz lanskega pridelka, nekaj pa bo pa še. Nekaj manj izvoza bo imelo iz letošnjega pridelka, ki je bil podvopen, ker je toda povzročila v vinogradih precej škodo. Kljub temu menijo vodstvo posestva, da bodo čvrsto pogodbo za 50 vagonov leta presegli za okoli 10 vagonov. Za liter izvoznega vina dobi radgonsko posestvo povprečno 210 do 220 dinarjev, kar da pri letošnjem že opravljenem izvozu okoli 135 milijonov din. Nad šest milijonov din pa so dobili še za izvozna penca vina.

Vinogradiško gospodarstvo v Gornji Radgoni postaja tudi čedalje večji izvoznik mesa. V letošnjih prvih devetih mesecih so izvozili za 22 milijonov din govejega mesa in za 24 milijonov din mladih pitanih goved. Za izvoz so razen tega prodali 1500 bekonov in vrednosti okoli 40 milijonov din, mnogo mesa dajejo tudi na domače tržnice. Njegova glavna meta dva predažnina mesa celo v Ljubljani.

V prihodnjem letu bo radgonsko posestvo močno povečalo izvoz bekonov. To jeson so začeli graditi hleve, v katerih bo v enem letu moči spiti 20.000 takšnih živali. Povečujejo tudi rejo goveje živine in gradijo nove hleve. Od zasebnikov bo posestvo letos odkupilo okoli 200 ha obdelovalne zemlje (večinno te zemlje je že odkupilo) da bo povečalo tudi lastno pridelovanje krmil. S pospešenim obnavljanjem vinogradov pa bo povečalo tudi pridelave vina, da ga bo lahko izvažalo še več kot doslej.

J-K

Posvetovanje

o klubih v Mariboru

Maribor, 18. nov. Danes so se sestali predstavniki klubov in komisije za klubsko življenje pri občinskem svetu Svoboda Maribor. Center ter s predstavnik SZZL razpravljali o pozitivni dela klubov v tej občini, ki se je sistematično lotila tega dela. Tako so nedavno odprli nove klube v Svečini, Malečniku in Veliki, pred Dnevom republike pa jih bodo odprli še v Pesnici, Jakobskem dolu in Jarenju.

Razen tega bodo ustanovili še več mladinskih klubov. Občinski odbor SZZL Center kaže izredno zanimanje za klubsko življenje, saj je zagotovil določena sredstva za opremo in inventar. Razprava je pokazala, da se občani, predvsem pa mladina izredno zanimajo za delo klubov. Leti pa morajo sestaviti programe dela ter jih prilagoditi specifičnim potrebam določenega kraja. Uvajati bo treba nove oblike dela ter opuščati stare sestankarske metode.

M.K.

Nalivi in sneg na Gorškem

NOVA GORICA, 18. novembra. Danes so bili na Gorškem spet hudi nalivi in hribi na Vipavskem in Tolminskem pa ponovno sneli. Manjšo poplavo so imeli v Vipavi prejšnji petek, vendar brez hujših posledic. Voda je udarila v pritišča stanovanjskih hiš pod Lipco in nove stanovanjske bloke, kjer živi okrog 75 družin. Narasle vode so zalele tudi velike zemljiške površine, s katerih pa so se pospravili vse kmetijske pridelke.

-jp-

Povzročil nezgodo in odpeljal

Novo mesto, 18. nov. — Po avtomobilski cesti proti Otočcu sta se 15. novembra okoli 11.30 pehala na motornem kolezu dva avtomobila, ki sta se peljala v Marja Repe, oba iz Zdravilišča Šmarjanske Toplice. Motorist je vozil pravilno po desni strani, ko ga je dohitel avtomobil BG 91-16, ki je takoj pričel dajati svetla manevra, da bi prehitel. Ker se motorist ni dovolj hitro umaknil, ga je avtomobilist prehitel, čeprav na tem kraju ne bi smel prehiteti. Takoj, ko je prehitel, je zavil pred motorista in prišel naglo ustaviti. Posledice tega je bila, da se je motorist zalezel v osebni avtomobil. Pri tem je motorist padel po cesti, sopotnica pa je prišla na zadnji del osebne avtomobila.

Voznik osebne avtomobila je pogledal, kaj se je zgodilo. Čeprav je videl ob ponesrečenca na cesti, je naglo odpeljal dalje proti Zagrebu. Obe potnici v avtomobilu pa sta se ponesrečenca smejal. Voznika osebne avtomobila so prosmeni organi v Brezici, Ugentovci, da je to Veljko Brajčič, inš. kemije iz Beograda, zagovarjal se je, da je zato odpeljal naprej, ker sta obe sopotnici bolni in mora hitro do zdravnišnice. Ko mu je prosmeni organ v Brezici bolnišnico, je to odklonil, češ, da tako ali pa vendar ni, tudi na Otočcu, kamor so jih pripeljali, so vsi trije odklonili zdravniško pomoč za »bolne sopotnici. Tu je tudi spremenil govor, češ, da zato ni hotel ustaviti po nesodi, ker mu je ponesrečenca Repletova, potem ko je padla s zadnjega dela avtomobila, šušala s ševjem.

Tak odnosa do ponesrečenih po naznem povzročitelju neresno malici drastično kazni. Podobne primere bomo je s odločnim ukrepom odpravili s naša cest.

P. Romančič

Zakaj kmetijski tehniki odhajajo v druge poklice

Letna mladinska konferenca Maribor-Center

MARIBOR, 18. nov. — Poročilo predsednika občinskega komiteja LMS Milana Stenmika in razprava na letni konferenci občinskega komiteja LMS Maribor-Center je opozorila na odhajanje absolventov Kmetijske srednje šole iz svoje stroke v druge poklice ali na druge šole.

Proučiti bo treba štipendiranje, saj so razne kmetijske in druge organizacije štipendirale okrog 80% teh absolventov, ki so letos končali šolanje. Ti štipendisti so v zadnjih štirih letih prejeli skupaj okrog 40 milijonov dinarjev, med tem ko jih je približno 60% odšlo v druge poklice in šole.

V organih upravljanja sodeluje v občini že 435 mladincev in mladink. Razprava je pokazala, da mladina dojemajo svoje mesto v boju med konservativno miselnostjo v gospodarstvu in sodobno tehnologijo. Mladina je navdušeno sprejela mladinske ure na šolah, ki jih bo izpopolnila z lastnim programom in popestrija. Slišati je bilo tudi nekaj kritičnih pripomb na račun kulturno zabavnega življenja, ki se kažejo ponekod v nerazumevanju starejših tovarišev in v pomanjkanju primernih prostorov za društveno življenje. M.K.

ZADNJE VESTI

NOVI MOMENTI V KUBANSKI KRIZI

Posebni skupni predlogi

New York, 18. nov. (AP). Vrhšle dolžnosti generalnega sekretarja OZN U Tanta je vročil v četrtki predstavnik OZN predloge Sovjetske zveze in Kube za rešitev kubanske krize. U Tanta sta v torek obiskala predstavnik SZ Vasilij Kuznjecov in predstavnik Kube Carlos Lechuga in se razgovarjala z njim o posebnih skupnih predlogih. Nocoj je U Tanta izjavil, da je vročil predloge Sovjetske zveze in Kube dva dni pozneje, ker ni bil pooblaščen, da to stori prej.

V krogih ameriške delegacije v Združenih narodih pravijo, da je Sovjetska zveza odstranila doslej s Kube 42 projektlov. Ameriško-sovjetski stiki glede zahteve ZDA, naj Sovjetska zveza umakne s Kube okoli 30 bombnikov tipa »IL-28«, so se navezani. Vrhšle dolžnosti generalnega sekretarja U Tanta je nadalje dejal, da so predlogi

Sovjetske zveze in Kube za rešitev še tajni. Na sežu OZN menijo, da skupnih sovjetsko-kubanskih predlogih sedaj na obeh straneh razpravljajo in jih zato ne marajo dati v javnost, da jih ne bi kakorkoli prejedicirali.

V političnih krogih gledajo na nadaljnji potek diplomatskih akcij za rešitev kubanske krize z zadržanim optimizmom. Menijo namreč, da je ameriška zavrnitev zadnjih predlogov kubanskega premiera Castra in nadaljnja ameriška grožnja nekoliko poslabšala upe, da bi hitro rešili krizo, in da morajo poskušati za odpravo sedanje negotovosti po poti prevzeti ZDA, s tem, da ublažijo svoje tekoče stališče nasproti vsem kubanskim iniciativam in predlogom.

Po zadnjih vesteh agencije AP so se vodilni sovjetski in ameriški pogajalci v kubanski krizi danes spet sešli.

POPLAVE V MAKEDONIJI

Zadnje novice o škodi

SKOPJE, 18. nov. (Tanjug). Nocoj je predsednik skopskega okrajnega odbora Krste Markovski na novinarski konferenci seznanil novinarje s posledicami katastrofalnih poplav v skopskem okraju. Dejal je, da je več kot 4.500 ljudi samo v tem okraju ostalo brez strehe.

Te ljudi so začasno namestili v novo zgrajene in še nenasejenih stanovanjskih naseljih, v šolah in po raznih drugih pribežališčih. Skopski Rdeči križ je organiziral 30 središč, na katerih preskrbuje poplavljenice z najboljšimi potrebni stvarmi.

Po besedah Markovskega škoda še ni mogoče oceniti, je pa zelo velika. V skopskem okraju je popolnoma uničen novi hidroelektrični sistem, ki je bil tik pred dograditvijo. Nekaj vasi so

Adenauerjeva stranka se odrekla Straussa

Bonn, 18. nov. (Tanjug). Upi kompromitiranega obrambnega ministra Straussa, da bi ostal v zahodnonemški vladi, so se danes bistveno zmanjšali, ker je tudi Adenauerjeva krščansko-demokratska unija pritiskala na kanclerja, naj reorganizira kabinet. Drugi predsednik stranke, Dufhues, je nena doma objavil sporočilo, v katerem poziva šefa vlade, naj »vzame stvari v svoje roke« in »brez odlašanja izvede spremembe v kabinetu«. Dufhuesov poziv je takoj podprl tudi minister za posebne naloge Krone, ki je znan kot velika avtoriteta v zlagajevju nesoglasij v stranki.

PRVENSTVO JUGOSLAVIJE V SAHU

Glavni organizator prvenstva Jugoslavije v Vrnjački Banji so bili doseženi nocoj ti izidi:

Gilgorić: Matanović remi, Bilčić - Nemet prek. Velimirović: Bradvarević 1:0, Jović: Milić 0:1, Cetković: Parma prek. Karakajić: Sokolov 1:0, Pirc - Vojković remi. Ivkov: Mihailičin prek. Damjanović: Sofrevski 1:0, Bertok: Hrabar prek. Lukić: Bogdanović remi. Kuprejanov: Eric remi. Milek: Kozmar 1:0, Panov: Udovčić 1:0, Krstićnik: Rajković prek. In Jambov: Ankerst prek. Po petem kolu vodi Gilgorić s 4,5 točke pred Matanovićem in Velimirovićem (po štiri točke).

BALET MARTHE GRAHAM. Prizor s beograjskega gostovanja slovitega ameriškega baleta Marthe Graham. Ansambel bo gostoval še v Zagrebu, potem pa bo nadaljeval svoje turnejo po evropskih mestih. Fotoservis Borbe